

Bydgoszcz, 24 listopada 2022 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.3.37.2022.TŁ.PZ

**Pani
Elżbieta Zajonz
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Inowrocławiu**

Szanowna Pani Dyrektor,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn.zm.), zwanej dalej „ustawą” przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 29-30 sierpnia 2022 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia nr 390/2022 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 sierpnia 2022 r., przeprowadzili kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, zwanym w dalszej treści pisma „DPS” lub jednostką kontrolowaną.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości zadań oraz jakości świadczonych usług zgodnie z obowiązującymi standardami ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania praw mieszkańców.

Szczegółowe wyniki kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Dyrektora jednostki kontrolowanej w dniu 2 listopada 2022 r., do treści którego, nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu został wpisany do Rejestru Domów Pomocy Społecznej prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego na podstawie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej z dnia 26 lutego 2010 r. znak: WPS.III.SSz.9013/10/2009. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony. Aktualnie jednostka dysponuje 90 miejscami rzeczywistymi dla osób w podeszłym wieku. Na dzień 29 sierpnia 2022 r. w Domu przebywało 88 mieszkańców, jedna osoba przebywała w szpitalu. Najmłodszy mieszkaniec DPS ma 62 lata, najstarszy 96.

W trakcie kontroli dokonano oględzin obiektu, w tym pokoi mieszkalnych, pomieszczeń ogólnodostępnych oraz higieniczno-sanitarnych. Na podstawie obserwacji pomieszczeń, jak również analizy przedłożonej dokumentacji dokonano niniejszych ustaleń.

Budynek trzykondygnacyjny, posiada zainstalowane windę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wejście do budynku oraz jego otoczenie są pozbawione barier architektonicznych. W DPS jest zainstalowany system alarmowo – przyzywowy. W trakcie wizytacji obiektu skontrolowano reakcję personelu na jego użycie. Po naciśnięciu przycisku personel nie zareagował prawidłowo. Po dłuższym odstępie czasu do pokoju przyszła opiekunka pełniąca dyżur, w celu zweryfikowania przyczyny użycia sygnalizacji alarmowej. Pod względem technicznym system działał poprawnie.

W DPS znajduje się 30 pokoi jednoosobowych, 28 pokoi dwuosobowych i 1 pokój czteroosobowy, pokój gościnny, pokoje administracyjne, kuchenka pomocnicza, jadalnia, która również pełni rolę miejsca kultu religijnego, gabinet medycznej pomocy doraźnej oraz palarnia. Inspektorzy podczas oględzin budynku, zwrócili uwagę na występujące bariery architektoniczne tj. wąskie drzwi prowadzące do części pokoi mieszkalnych. Do dyspozycji mieszkańców pozostają 24 toalety oraz 19 miejsc kąpielowych.

W trakcie kontroli ustalono, iż jadłospisy w Domu opracowywane są w okresach dekadowych. Jadłospis uzgadniany jest z mieszkańcami Domu i uwzględnia posiłki dietetyczne, zgodne ze wskazaniami lekarza m.in. dietę cukrzycową, cukrzycową z insuliną, lekkostrawną, wątrobową oraz dietę bez laktozy. Jadłospis wywieszany jest na tablicy informacyjnej. Mieszkańcy spożywają posiłki w jadalni lub w pokojach mieszkalnych, a w razie potrzeby są karmieni. Dodatkowo Dom zapewnia podstawowe produkty żywnościowe dostępne przez całą dobę.

Bielizna i odzież, w tym odzież wierzchnia mieszkańców oraz obuwie przechowywana jest w szafach ubraniowych w pokojach mieszkalnych. Podczas kontroli inspektorzy wybiórczo dokonali przeglądu szaf ubraniowych. Odzież była czysta, poukładana na półkach oraz indywidualnie oznakowana. Osoby leżące posiadają odzież stosownie do potrzeb wynikających z ich stanu zdrowia. Mieszkańcy, którzy posiadają własne środki finansowe, mają możliwość dokonania zakupów odzieży i obuwia. W przypadku gdy mieszkaniec nie dysponuje własnymi środkami na ten cel, odzież i obuwie w ilości określonej rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej dostosowane do potrzeb mieszkańca oraz pory roku zapewnia Dom. Mieszkańcom tego wymagającym, w zakupach pomagają pracownicy.

W trakcie oględzin obiektu stwierdzono, że wszystkie pomieszczenia były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów. W rozmowie z mieszkańcami potwierdzono fakt sprzątanía pomieszczeń, jak również wymiany w miarę potrzeb bielizny pościelowej i ręczników.

Realizując zapis § 5 ust.1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, mieszkańcom udzielana jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych.

W Domu zgodnie z procedurą utrzymania higieny osobistej prowadzony jest wykaz o nazwie „*stały tygodniowy harmonogram kąpieeli mieszkańca*”, gdzie znajduje się wykaz pokoi mieszkańców, którzy potrzebują pomocy przy kąpieeli. Również prowadzone są miesięczne wykazy kąpieeli mieszkańców. Opracowane w sposób tabelaryczny. Zespół kontrolny dokonał analizy raportów z trzech miesięcy za okres od czerwca do sierpnia 2022 r.

Dom umożliwia również mieszkańcom udział w zorganizowanych zajęciach terapeutycznych oraz w zajęciach rehabilitacyjnych. Gabinet fizjoterapii wyposażony jest w sprzęt rehabilitacyjny, który umożliwia wykonanie zabiegów.

Zespół kontrolny ustalił, iż funkcjonowanie samorządu mieszkańców reguluje „*Procedura wyboru samorządu mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu*” oraz „*Procedura działania Rady Mieszkańców.*” Zgodnie z powyższymi dokumentami w Domu funkcjonuje Rada Mieszkańców, która zgodnie z § 26 regulaminu Domu pełni funkcję opiniodawczą i pomocniczą dla dyrektora. Rada składa się z 5 osób, w tym przewodniczącego i czterech członków, kadencja rady trwa 4 lata.

Ustalono, że mieszkańcy aktualnie mają możliwość swobodnego poruszania się po terenie DPS, jak również wychodzenia poza teren obiektu. W Domu obowiązuje „*Procedura odwiedzin mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu*”. Każdy mieszkaniec ma możliwość utrzymywania kontaktów z osobami z zewnątrz. Odwiedziny mieszkańców przez osoby niezamieszkujące w Domu mogą odbywać się w pokojach mieszkalnych, pod warunkiem wcześniejszego uzyskania zgody współmieszkańców zamieszkujących w danym pokoju, na świeżym powietrzu w parku lub na tarasie przy sprzyjającej pogodzie lub w pokoju gościnnym. Odwiedziny mieszkańców Domu mogą odbywać się codziennie, za zgodą personelu dyżurującego. Każdy mieszkaniec ma prawo do codziennych spacerów, wyjść poza teren Domu, wyjazdów do rodziny i znajomych. Osoby planujące dłuższą nieobecność proszone są o zgłoszenie jej dyżurującemu personelowi. W przypadku urlopowania mieszkańca, rodziny podpisują opracowane przez Dom dokumenty.

Zespół kontrolny ustalił, że w Domu obowiązuje „*Instrukcja bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych należących do mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu*” wraz z załącznikami. Na podstawie ww. dokumentu, Dom umożliwia mieszkańcom bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych należących do mieszkańców.

Zgodnie z Regulaminem Mieszkańców w Domu prowadzony jest rejestr skarg i wniosków, który prowadzony jest przez pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. kadr. Każdy mieszkaniec ma prawo do zgłaszania uwag bezpośrednio do Dyrektora Domu lub osoby go zastępującej, w każdy wtorek od godz. 10 do 12. Kierownicy Działów Terapeutycznego

oraz Administracyjnego przyjmują skargi codziennie w godzinach 7-15. Zespół kontrolny stwierdził brak wpisów w rejestrze. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora wynika to z faktu, iż mieszkańcy mają zwyczaj zgłaszać swoje uwagi ustnie do personelu Domu, a wszelki sprawy wyjaśniane są na bieżąco.

Zespół kontrolny ustalił, że Dom zapewnia mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych na zasadach ogólnie obowiązujących w ramach ubezpieczenia NFZ. Wszyscy mieszkańcy na podstawie deklaracji wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarza POZ objęci są opieką NZOZ „RODZINA” w Inowrocławiu.

Warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest zapewnienie mieszkańcom domu kontaktu z psychologiem. Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego, Dom nie zatrudnia psychologa. W razie potrzeby mieszkańcy korzystają z porad psychologa w ramach NFZ.

Zespół kontrolny ustalił, że prawa i obowiązki mieszkańców określone zostały w Regulaminie Organizacyjnym Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z powyższymi zapisami mieszkańcy mają prawo do dostępu do kultury, rekreacji oraz rozwijania własnych zainteresowań, otrzymywania pomocy w zaspokojeniu swoich potrzeb, uczestnictwa w podejmowaniu decyzji dotyczącej swojej osoby oraz w tworzeniu indywidualnego planu wsparcia i ocenie efektów jego realizacji, składania skarg i wniosków, a także do uzyskania pełnej informacji o usługach świadczonych przez DPS i swobodnego z nich korzystania.

Wśród mieszkańców Domu w stosunku do 7 osób jest całkowicie ubezwłasnowolnionych, 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona, 3 osób toczą się sprawy o ich ubezwłasnowolnienie.

Zespół inspektorów ustalił, że w Domu obowiązuje „Procedura zastosowania przymusu bezpośredniego wobec mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu: wprowadzona Zarządzeniem Nr 12/2022 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z dnia 10.08.2022 r. wraz z załącznikami. Analiza dokumentu wykazała, iż zapisy procedury są zbieżne z treścią ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w tym zakresie. Z ustnych wyjaśnień Dyrektora DPS wynika, iż w Domu nie odnotowano przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego. W Rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego nie ma żadnych wpisów na dzień czynności kontrolnych. W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowy z mieszkańcami zarówno w obecności personelu, jak i na osobności. Mieszkańcy oświadczyli, iż pracownicy Domu nie stosują wobec nich przemocy fizycznej. Nie byli nigdy świadkami aby opiekunki krzyczały, biły, szarpały, popychały lub unieruchamiały kogoś.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, kontrolowaną działalność ocenia **pozytywnie z uchybieniami**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Przeszkolić pracowników w zakresie zainstalowanego systemu alarmowo-przyzywowego, głównie w zakresie reagowania na jego włączenie.
termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.
2. Przeprowadzać remonty w budynku Domu w zakresie powiększenia szerokości drzwi prowadzących do pomieszczeń mieszkalnych.
termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.
3. Umożliwić dostęp do psychologa, poprzez zatrudnienie.
termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,
6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.).

Przez *uchybiecie*, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez *nieprawidłowość*, należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydatne lub nieoszczędne. Przez próg istotności, należy rozumieć najwyższą akceptowalną wartość nieprawidłowości, powyżej której ocena jest negatywna.

zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
Mikołaj Bogdanowicz

Otrzymują:

1. Adresat
ul. Wierzbińskiego 49, 88-100 Inowrocław
2. Pani Wiesława Pawłowska
Starosta Inowrocławski
ul. Mątewska 17, 88-100 Inowrocław
3. a/a